

Vartiosaari-seura ry:n muistutus Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksesta (diaarinumero HEL 2021-012184)

Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksen päälinjaus Vartiosaaren osoittamisesta virkistyskäyttöön luonnonsuojelualueineen on tervetullut ja seura toivoo osayleiskaavan pikaista valmistumista.

Seura esittää seuraavia korjauksia ehdotuksessa oleviin epäkohtiin ennen ehdotuksen jatkokäsittelyä ja osayleiskaavan hyväksymistä:

Seura vaatii yhteystarve-merkinnän palauttamista Reposalmeen jalankulku- ja huoltoliikennesiltamerkinnän sijaan

Keskeisin Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksen voimaan saattamista uhkaava tekijä on alkuperäisestä osayleiskaavaluonnoksesta poikkeava ehdotuksen jalankulku- ja huoltoliikennesilta -merkintä. Koko Vartiosaari sekä sitä ympäröivä vesialue kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen RKY-alueeseen Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus. Jo RKY-kohteen nimi pitää sisällään tärkeimmän eli Vartiosaaren rakennetun kulttuuriympäristön muodostumisen vesiliikenteen varaan. Koska kaavoituksen lähtökohtana lainsäädännön mukaan tulee olla alueen luonnetta kuvaava RKY-kuvaus, on osayleiskaavaehdotuksen siltamerkintä väärä ratkaisu.

Nykyisen Reposalmen pääkulkuyhteyden laiturit, Uddebo-huvila hyvin säilyneine puutarhoineen, nykypaikallaan soutajalle tarkoitettu koristeellinen vanha uimakoppi ja sisälle saareen lähtevä kärrytie muodostavat eheän käyntiportin Vartiosaareen. Silta tuhoaisi lopullisesti tämän saaren kokonaiskuvan kannalta olennaisen kulttuuriympäristökohteen.

Vartiosaaren keskeisimmän ominaisuuspiirteen, olla saari, katoamisen lisäksi myös Vartiosaaren ja lähiympäristön maisemakuva muuttuu olennaisesti, mitä saaristossa ei saisi tapahtua.

Osayleiskaavaselostuksessa kannetaan huolta Vartiosaaren luontoarvoista, lintujen pesimärauhasta sekä ylipäättään Vartiosaaren kantokyvystä ja pohditaan erilaisia rajoituksia, joilla saari saataisiin suojattua kulumiselta. Ehdottomasti helpoin ja taloudellisin tapa suojata saarta on vesiliikenneyhteys avoveden aikaan ja nykyisin hyvin toimiva kulku jäitse kelirikkoaikojen ulkopuolella. Linnuston pesimärauha olisi taattu, kun julkinen vesiliikenne saareen olisi rajattu alkamaan herkimmän kauden jälkeen. Haitallinen valvomaton maastopyörä- tai muu ajoneuvoliikenne rajautuisi luontevasti pois. Huviloihin ja viljelypalstoihin kohdistuva ilkivalta olisi helpommin

kontrolloitavissa. Saaren sisäinen huoltoliikenne on toiminut tähänkin saakka moitteettomasti ilman siltaa.

Kelirikkoaikojen muodostama este saareen kulkemiselle on vain päiviä, saavutettavuusongelmasta ei voi puhua. On myös todettava, että Laajasalon, jonne kaavaehdotuksessa merkitty silta johtaisi, kaupunginosayhdistys ei näe sillalle tarvetta, mikä on ristiriidassa kaavaehdotuksen päätelmien kanssa.

Helsingin merellisessä strategiassa 2030 esitetään vuosien 2022-2030 toimenpiteiksi mm. julkisen vesiliikenteen kokeilua Helsingin itäisessä saaristossa ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttamista merellä. Strategian toteuttamisen luontainen seuraus olisi nykyisenkaltaisen aurinkosähkölautta-yhteyskokeilun jatkaminen ja yhteyden kehittäminen tarpeen mukaan. Lisäksi Vartiosaari olisi luonteva osa (itäisen) Helsingin saariston julkisen lauttaliikenteen verkostoa jo sen kokeiluvaiheessa.

On myös todettava, että pelkät sillan vaatiman pääoman korkokustannukset, ilman pääoman lyhennystä sekä ilman sillan vaatimaa huoltoa aurauksineen, ovat sillan toteutustavasta riippuen 5-10 kertaa suuremmat kuin nykyisen aurinkosähkölautan vuosikustannukset kaupungille. Silta ei myöskään ole ikuinen, se on uusittava 50-60 vuoden välein, lautakunnan edellyttämä osittain puurakenteinen silta jopa useammin. Siltaa ei voi perustella taloudellisena ratkaisuna.

Seura ehdottaa huoltoliikenneyhteysmerkinnän muuttamista ohjeellinen jalankulkureitti -merkinnäksi Vartiosaaren luoteisosassa

Huoltoliikenneyhteys niin kutsutun metsäkirkon kautta Vartiosaaren luoteisrannan huviloille on tarpeeton. Lisäksi huoltoliikenneväylä on osoitettu maastoltaan hyvin vaikeakulkuiselle reitille ja toteutuessaan maastoa jouduttaisiin muokkaamaan paljon, mikä on ristiriidassa muutoin hyvin säilyttävän kaavan päätarkoituksen kanssa. Myös osayleiskaavaselostuksen mukaan *"Kulku huviloille tapahtuu pääosin vesiteitse, koska saaren topografia, saaren arvot ja suunniteltu virkistyskäyttö rajoittavat kulkuyhteyksien rakentamista saaren läpi huviloille."* Saaren jyrkkäpiirteisyys reitillä on muutenkin todettu osayleiskaavaselostuksessa, mutta tätä ei ole huomioitu ehdotuksessa.

Puheenjohtaja

Maria Lahdenperä

Varapuheenjohtaja

Anna-Maija Ketola